

Một số vấn đề trong thực thi chính sách bảo vệ môi trường của Đài Loan (Trung Quốc) và những gợi mở cho Việt Nam

Hiện nay, vấn đề môi trường đã trở thành mối quan tâm hàng đầu trên toàn cầu, đặc biệt là ở các quốc gia, vùng lãnh thổ ở châu Á. Đài Loan đã từng là hình mẫu về phát triển kinh tế trên thế giới, tuy nhiên để đạt được những thành tích đó, cái giá phải trả của Đài Loan là sự tàn phá về môi trường. Hậu quả là môi trường Đài Loan đã phải đối mặt với sự xuống cấp nhanh chóng. Đài Loan đã phải đối mặt với tình trạng ô nhiễm môi trường hết sức nghiêm trọng, ảnh hưởng xấu đến chất lượng sống của người dân. Chỉ đến những năm 90 của thế kỷ XX, Đài Loan mới thực sự có những thay đổi rõ rệt và thực chất trong công tác bảo vệ môi trường. Bên cạnh sự thay đổi về nhận thức của toàn xã hội với vấn đề môi trường, Đài Loan cũng đã từng bước hoàn thiện và thực thi nhiều chính sách liên quan đến công tác bảo vệ môi trường. Những chính sách này đã đem lại những hiệu quả rõ rệt trong công tác bảo vệ môi trường của Đài Loan.

Có thể nói, Việt Nam và Đài Loan có rất nhiều điểm tương đồng cả về điều kiện địa lý, quá trình phát triển kinh tế... Đặc biệt, cũng như Đài Loan trước đây thì môi trường Việt Nam hiện nay cũng đang chịu sự tác động to lớn của quá trình công nghiệp hóa hiện đại hóa, biến đổi khí hậu... Quá trình phát triển kinh tế - xã hội đã bộc lộ nhiều bất cập và tạo ra nhiều áp lực lớn đối với môi trường sinh thái. Tình trạng ô nhiễm môi trường ngày càng diễn biến phức tạp và nghiêm trọng và đã trở thành nguy cơ lớn cản trở phát triển bền vững của đất nước.

Như vậy, để kiện toàn hệ thống chính sách, pháp luật về bảo vệ môi trường, cần có những nghiên cứu, học hỏi kinh nghiệm từ những quốc gia và khu vực có điều kiện tương đồng với Việt Nam mà Đài Loan chính là một trong những trường hợp gợi mở điển hình. Xuất phát từ thực tế trên, nhóm nghiên cứu của TS. Vũ Thùy Dương tại Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam đã thực hiện đề tài “*Một số vấn đề trong thực thi chính sách bảo vệ môi trường của Đài Loan và những gợi mở cho Việt Nam*” nhằm nghiên cứu những kinh nghiệm phù hợp, cũng như những bài học thất bại của Đài Loan trong quá trình xây dựng và thực thi chính sách bảo vệ môi trường mà Việt Nam có thể tham khảo.

Mục tiêu của đề tài là nhận diện quá trình hình thành và phát triển chính sách môi trường của Đài Loan; làm rõ những vấn đề nổi bật trong thực thi chính sách bảo vệ môi trường (BVMT) của Đài Loan; và đưa ra một số bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.

Từ đầu những năm 1990 của thế kỷ XX, xã hội Đài Loan đã có sự thay đổi nhận thức mạnh mẽ về vấn đề bảo vệ môi trường. Từ sự thay đổi về nhận thức đó, Đài Loan đã nhanh chóng hoàn thiện hệ thống pháp luật liên quan đến môi trường... Đến nay, công tác bảo vệ môi trường của Đài Loan đạt được nhiều kết quả tích cực, đáng ghi nhận.

Sau gần 40 năm tiến hành công cuộc đổi mới, Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng kể, vị thế quốc gia ngày một nâng cao, tuy nhiên chúng ta cũng đang phải đối diện với rất nhiều thách thức. Một trong những thách thức đó chính là sự suy thoái về môi trường. Do đó, việc nghiên cứu kinh nghiệm thực tế của Đài Loan trong công tác bảo vệ môi trường sẽ là những gợi mở có giá trị để chúng ta lựa chọn một hướng đi phù hợp, hiệu quả đối với công tác bảo vệ môi trường của Việt Nam. Bài học thành công của Đài Loan trong công tác BVMT mà chúng ta có thể nghiên cứu áp dụng vào thực tế Việt Nam, đó là:

- Không chỉ nhanh chóng hoàn thiện hệ thống các văn bản pháp luật liên quan đến lĩnh vực môi trường, mà quan trọng hơn là cần phải đảm bảo hiệu quả thực thi của hệ thống pháp luật và các quy định liên quan đến công tác BVMT.

- Bên cạnh việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, có thể nghiên cứu áp dụng một số giải pháp cụ thể nhằm khắc phục, kiểm soát đối với từng loại hình ô nhiễm môi trường mà Đài Loan đã thực hiện hiệu quả trong thời gian qua, cụ thể là kinh nghiệm xử lý ô nhiễm không khí, nguồn nước và chất thải rắn sinh hoạt.

Mặt khác, Việt Nam cũng có thể nghiên cứu rút kinh nghiệm từ những bài học không thành công trong quá trình thực thi chính sách BVMT của Đài Loan như: khó khăn trong việc phát triển năng lượng tái tạo hay quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn...

Tóm lại, công tác bảo vệ môi trường không chỉ là trách nhiệm của mỗi một quốc gia, mà cần có sự hợp tác, phối hợp và chung sức của cả cộng đồng quốc tế. Trên cơ sở những điều kiện thực tế trong quan hệ giữa Việt Nam và Đài Loan, cần nghiên cứu đưa ra những phương án thích hợp để đẩy mạnh hơn nữa việc hợp tác giữa hai bên trong lĩnh vực BVMT.

Có thể tìm đọc toàn văn Báo cáo kết quả nghiên cứu (mã số 20640/2021) tại Cục Thông tin, Thống kê.

N.P.D (NASTIS)

Nguồn: Cục Thông tin, Thống kê.